

Takk, men nei takk

Oddagrein

Nú nýttist Tjóðveldisflokkurin ikki longur at ákæra Javnaðarflokkinn fyrri at mála ræðumyndir um fullveldi. Vit hava fingið ræðumyndina svart uppá hvítt frá Caragata bólknum. Almenni sektorurin skal minkast, sum í sjálvum sær ikki nýttist at vera negativt, um man fer eftir tí illa virkandi toppinum fyrst. Caragata áltíð sigur eisini at almannaveitingar, so sum arbeiðsloysisgjald og pensiónir, skulu minkast. Okkum lysti at frætt hvussu nógv teir høvdu ætlað, at pensiónimar skulu minka.

Hesin bólkur er í sjálvum sær eitt sindur lógin. Hvør hevur verið og fingið henda bólkinn til Føroyar? Tað eru ikki just hesir menn, ið fylla forsiðurnar í búskaparlíggum tíðarritum. Er tað Óli Breckmann og Fólkaflokkurin, ið hava fingið teir til Føroyar, ella er tað embætisverkið í Vinnuámalastýrinum, ið hevur funnið hesar menn? Gongur umsitingin og ikki minst Tjóðveldisflokkurin við til bert at nýta ideologiskt heftar serfrøðingar sum m.a. hava New Zealand sum sína stóra fyrmynd?

New Zealand hevur skarað framúr við at hava stóran vøkstur í ójavna seinastu árin. Í New Zealandi fekk man fyrri fyrstu ferð í nýggjari tíð ein undirklasse, tá umfatandi liberaliseringarnar vóru framdar í áttati og nittárum. Arbeiðsloysið vaks samstundis sum man minkaði almannaveitingar, og harvið fekk man ein part av fólkinum, ið gjørdust sera illa fyrri. Gaman í, ein partur av fólkinum gjørdist nógv meira múgvandi av somu liberalisering. Spurningurin er bert um vit ynskja ein undirklasse í Føroyum. Tað gerst úrsliðið, um landið rullar trygdarnetið saman undan fólki.

Hvat er t.d. hent í ár í New Zealandi? Frá januar til júlí í ár fluttu sambært The Economist 22.500 fólk úr New Zealandi til Australia at leita sær eftir arbeiði. New Zealand er ikki so stórt land, at slíkt ikki merktist. Fólkatalið er 3,6 milliónir, og fráflytingin verður, um gongdin heldur fram yvir 1% í ár.

Privatisering er tað stóra gandaorðið. Onkur fjølmiðil nevndi skálafjarðasiglingina sum eina privatisering, ið ikki var framd. Ein skipan, har landið betalið gildið við einum millummanni, ið skúmar flótan, er fólkaflaksprivatisering - eingin váði og eingin innovatión. Landið betalið undirskotið í einari slíkari sokallaðari privatisering og privatir fáa yvirskotið. Kanska ætla Fólkaflokkurin at gera sum við bretsku jambreytunum. Útyvir at tokini tykjust at hava trupult við at halda seg á skinnarum í Bretlandi, so hava eftirkanningar vist, at jambreytarnar vórðu seldar langt undir rætta virðið. So kenna vit Fólkaflokkinn aftur. At forera úr landskassanum hevur altíð ligið væl fyrri hjá hesum flokki, vit kunnu bert hyggja at iløgustuðulinum.

Tá Finnogi Arge í SVF segði, at Caragata bólkurin vísti á ymsar gongdar leiðir, so er hettar ikki rætt. Bólkurin visir bert á eina leið, nevniliga ta nýliberalistisku leiðina, ið Thatcher stóð á odda fyrri í áttatiárunum. Hvør kemur at sita við sviðið soð, um ein slíkur Thatcher politikkur verður gjøgnumfördur? Tað er lætt at svara uppá. Vit kunnu bert fara til Bretlands, har tað eru tey veiku, sjúku og illa útbúna í samfelagnum sum sita við sviðið soð. Tað eru nógv fólk í Bretlandi, ið ongantíð fáa ráð at keypa sær sína egna íbúð, fyrri ikki at tala um egin hús. Bretar tosa um eina minstuløn uppá 40 krónur (netto) á leið 30 krónur. Vilja føroyingar hettar?

Svarið til Caragata áltíð eigur stutt og greitt at vera: Takk, men nei takk!

Sosialurinn

Lesarabrøv:

Tað stóra mistakið

Orðafloymurin frá landsstýrismanninum í fullveldismálum tekur ongan enda. At kalla í hvørjum blað hevur hann úttalislir, viðmerkingar ella samrøður. Men sum tíðin leiðir, so sæst at hann einki serligt hevur uppá hjarta, uttan at endurtaka tey fíksu politisku hugskottini um fullveldi. Ein onnur mynd tekur seg um hvussu hann argumenterar. Tað snýr seg um at brúka "positiv" orð um fullveldisætlanina alla tíðina: *Søguligir møguleiki. Einki at ræðast. Skipað loysing. Stórt tak. Føroyar kunnu vera fyrmynd. Sjálvbjargni. Frælsi. Minka stuðulin í varligari tillaging. Fólkaræðislig avgerð. Skilagott samstarv við Danmark.*

Lógin viðmerking

Herfyrri hevði hann eina sera løgna viðmerking í Sosialinum (nr. 185), sum hann kallaði "Tað stóra tak-ið". Hugmyndina, sum liggur í yvirskriftini, mátti eg seta í samband við vanligu orðafelli "Taka lógva-tak saman", men eisini við "Tað stóra lopið framman", sum Mao dróg kinesararnar ígjøgnum í fimtiárunum. Hetta seinna er kanska ó-rættvíst at siga, um tú bert hyggur at yvirskriftini. Men í øllum tí, sum landsstýrismaðurin uppá gott eitt ár hevur skrivað og sagt, har liggur hesin tendensur í tankagongdini. Stór tak, ella stórt lop. Nú er tað loysing! (Javel, "skipað", "einki at vera bangin fyrri", "varliga"). Alt annað kann biða. Øll sjónarmið um samfelagið verða seld ella

goymd burtur, tí "tá vit hava fullveldi, kunnu vit klára alt".

Eingi ítökilig argument

Nevnda viðmerking er ser, tí har er einki nýtt, har eru eingi argument. Tað er ein general viðmerking til orðaskiftið sum heild, nú Hvítabók er komin. Og her kemur tað sera løgna inn, tí tað sær ikki mætari út, enn maðurin heldur, at hesi heftini longu hava broytt tað føroyska samfelagið og ta politisku støðuna frá grundini. Eg siteri:

"Orðaskifti... hevur havt lyndi til at fara aftur í gaml-ar skotgravir."

"Ongin orsök skuldi verið til gamalt stríð, tí við Hvítubók er komið eitt sakligt grundarlag á bórðið"

"Tann størsti trupulleikin er helst, at dottidið verið aftur í gamlan partapolitik."

"Um tað bert snýr seg um at verja sína egnu borg..."

"...kroysta hvønn annan inn í løgnar bástar fyrri at verja sítt territorium."

Eg noyðist at spyrja: Heldur maðurin, at Hvítabók hevur, ella átti at havt, avtikið munirnar og kappingina millum flokkarnar? Flokkar umboða samfelagslig áhugamál. Men kanska heldur hann eisini, at við Hvítubók eru ikki longur nakrir mótsetningar millum klassar ella stættir í Føroyum. Eru arbeiðs- og fíksimenn ikki longur lønarbeiðarar, sum bert hava sína egnu arbeiðsevnr á at líta?

Tey negativu orðini

Legg merki til orðalagið! Her snýr tað seg um tey, sum

ikki taka undir við tí "stóra lopinum framman". Her koma øll tey negativu orðið framman:

Gamlar skotgravir. Gamalt stríð. Dottidið verður aftur í gamlan partapolitik. Kroysta inn í løgnar bástar.

Heldur maðurin, at hann við Hvítubók hevur avtikið allar mótsetningar í samfelagnum, bæði sosialar og politiskar? Og at bert onkur byttlingur dettur aftur í partapolitik? Heldur hann, at sambandsmenn ikki skulu vera sambandsmenn longur, tí Hvítabók er komin?

Skulu onnur sleppa sínum sosialistisku hugsjónum, bert tí at

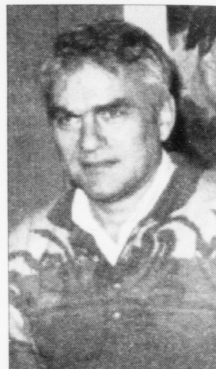
Tjóðveldisflokkurin eingi sjónarmið hevur, uttan hetta eina: Fullveldi. Væntar hann at kapitalistarnir í Fólkaflokknum ikki hava somu áhugamál í dag (nú Hvítubók er komin), sum í fjør ella fyrri 10 árum síðani?

Um so er, so er hatta politiskur naivitetur, sum eingin - og eg endurtaki: Eingin - leiðandi politikkar í Føroyum fyrr hevur vist. Heldur eingin leiðandi tjóðveldispolitikkar!

Skava øll hesi nógv slitnu "positiv" orðini burtur av hallalujatosinum um fullveldi. Skava á sama hátt øll tey "negativu" orðini burtur, sum hann brúkar um andstøðuna. So stendur ikki bert á jøvnum, so er fullveldisplanurin hjá tjóðveldismönnum ein tøm gassballón, sum stendur at bresta.

Endurtøka av snaraðum sannleikum og hálvum lygnum

Eg kann ikki nerta við alt, sum stendur í hesi løgna viðmerking. Men tvey ting eru í grovara lagi. Landsstýrismaðurin sigur millum annað, at fyrmyndin hjá honum er tann danskt - íslendski sáttmálin frá 1918. Javel, men samstundis hevur hann eisini sagt, at eru 50,001 % fyrri fullveldinum í Føroyum, so verður tað fullveldi! Eg spyrji: Hvussu var við setningum í sáttmálanum um atkvøðu-prosent, og um ja-procent?

Ríkisveitingar

ótryggar, sigur hann

Hetta er eisini ein lógin pástandur, og nakad argument fyrri hesum finnst ikki. Blokkurin, sum avloysti refúsiósskipanina, er ætlaður at fígga sær \$9-yvirtøkur, um vóru gjøgnumfördar. Hann hevur verið púra stabilur síðani, - eisini meðan kreppan gjørdi at skattainntøkur og mvg minkaðu bráðliga. Tað einasta, sum ger blokkinn ótryggan, tað er hesin landsstýrismaðurin sjálvur. Og hvør hevur sagt at vit "vit kunnu byggja búskapin" á blokkinn? Búskapurin er í fyrsta lagi privata vinnulivið. Blokkurin fíggar ein triðing av landshúsharaldinum. Og tað er ikki tað sama. Verður tað fullveldi, so verður eingin tillagingartíð uppá 15-20 ár. Mitt boð er, at hon verður 3-4 ár.

Besta loysnin

Nakad annað er so, at tað helst er ynskilig at minka um blokkinn, og at arbeiða fram móti størri sjálvbjargni, politiskt og búskaparlígt. Men tað kann saktans gerast uttan nakad fullveldislop.

Eg meini, at besta loysnin - og tað er ein loysn sum sigur sjálvbjargni+trygd+møguleikar - er ein loysn við viðgongdum sjálvstýri í ríkisfelagsskapinum. Tað skal vera eitt sjálvstýri, har teir samfelagsligu spurningarnir koma í fyrstu røð, og ikki eitt skarvslop út í óvissuna.

Rolf Guttesen
1.11.99

29 fingur bót

EIRIKUR LINDENSKOV

Hósdagin vóru 219 bilar í Havn stöðgaðir av lóg-eigluni í grein 13 kanningunum, sum verða gjørdar í kjalarvørrinum av lyktakanningunum hjá Ferðslutrygd.

Av teimum 219 bilunum vórðu 39 bilar skrivadur - t. v. s. at førararnir á teimum fáa einan »heilsan« frá lógregluni - eina bót!

Brotini á ferðslulógina vóru hesi:

20 høvdu ikki ljósini í lagi.

24 nýttu ikki trygdarbelti

13 nýtu tokuljósini skeivt

12 høvdu ikki koyrikortid uppi á sær

1 manglaði nummarplátuna

1 hevði ikki dekkini í lagi

Tøkk

Hjartaliga tøkk fyrri sýnda samkenslu, tá ið kæra mamma, omma, langomma og vermamma okkara

BIRTHE HELENE OLSEN

doyði og varð jarðað.

Familjunnar vegna

Ingibjörg, Marjun, Karin og Jákup